

PROVISIONAL GOVERNMENT OF THE DEMOCRATIC REPUBLIC OF VIETNAM - VALUES AND MEANINGS FOR OUR COUNTRY'S GOVERNMENT TODAY

Tran Trung Gia Bao^a
Dao Van Han^b
Tran Thi Thanh Thuy^c

^a Student of Faculty of Political Sciences, USSH, VNU-Hanoi
Email: giabaocantho@gmail.com

^b Vietnam National University Ho Chi Minh City
Email: handv1989@gmail.com

^c Pham Hung School of Politics, Vinh Long Province
Email: thanhthuytchvln@gmail.com

Received: 06/9/2021
Reviewed: 10/9/2021
Revised: 13/9/2021
Accepted: 20/9/2021
Released: 30/9/2021

DOI: <https://doi.org/10.54163/0866-773X/581>

By using the method of synthesis, analysis and inheritance of primary - secondary documents, the article focuses on clarifying the values and the meanings of the Vietnam Provisional Government of the Democratic Republic for the building of the our current Government. The research results have shown some basic characteristics of the Provisional Government, which can then be applied to the construction of the 15th term Government (2021-2026). Through that, the authors believe that the building an open and transparent Government is of core and decisive significance in the process of building an Government of Innovation, Integrity, Action, Efficiency, for Servicing People in our country in the new context.

Keywords: *The Vietnam Provisional Government of the Democratic Republic; The Government of innovation, integrity, action, efficiency, for servicing people; The 15th term Government (2021-2026).*

---

1. Đặt vấn đề

Một trong những thành tựu của Cách mạng tháng Tám năm 1945 là cho ra đời Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (được thành lập ngày 01/01/1946 trên cơ sở cải tổ từ Chính phủ lâm thời) - một Chính phủ mang bản chất của giai cấp công nhân, là hạt nhân nòng cốt cho mọi thắng lợi của cách mạng. Với những nét đặc trưng chuyên biệt, Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa năm 1945 đã hoàn thành tốt nhiệm vụ “kháng chiến, kiến quốc” của mình và có một ý nghĩa sâu sắc đối với Chính phủ nước ta trong bối cảnh mới.

2. Tổng quan nghiên cứu

Đến nay, có rất nhiều công trình nghiên cứu về

giá trị và ý nghĩa của Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, trong đó có một số công trình nghiên cứu tiêu biểu như: Nguyễn Hồng Phong (1961), “Cách mạng tháng Tám và chủ nghĩa xã hội”, đã tập trung phân tích những giá trị của cuộc Cách mạng tháng Tám đối với việc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Đỗ Thị Nguyệt Quang (2000), “Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa với việc xây dựng một nền giáo dục Việt Nam mới (từ 1945-1954)”, tác giả đi sâu phân tích những giá trị và ý nghĩa của Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đối với lĩnh vực giáo dục và đào tạo trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp. Trần Trọng Thơ (2015), “Sự hình thành tư tưởng về nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa”, đã làm sáng tỏ những

cơ sở lý luận cho việc định hình một Nhà nước Dân chủ Nhân dân ở Việt Nam. Phạm Quốc Thành (2017), “Quá trình hình thành thể chế chính trị dân chủ cộng hòa ở Việt Nam”, đã đi vào nghiên cứu những thay đổi về mặt thể chế chính trị ở Việt Nam từ khi nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời và những bài học cho công cuộc cải cách thể chế chính trị của nước ta hiện nay.

Có thể nói, các công trình nghiên cứu trên đã góp phần làm sáng tỏ giá trị trường tồn và ý nghĩa thời đại của Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Tuy nhiên, cho đến nay vẫn chưa có công trình nghiên cứu nào đi vào phân tích cụ thể những nét đặc trưng của Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đối với Chính phủ khóa XV. Chính vì thế, nghiên cứu này sẽ cung cấp những luận cứ cho việc xây dựng một Chính phủ “đổi mới, liêm chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ” của nước ta hiện nay.

3. Phương pháp nghiên cứu

Trong bài viết này, tác giả sử dụng các phương pháp chủ yếu như: Phương pháp tổng hợp, phương pháp phân tích và kế thừa các tài liệu sơ cấp - thứ cấp. Đồng thời, bài viết còn kết hợp việc sử dụng kỹ năng phân tích, lập luận, so sánh nhằm chỉ ra những giá trị và ý nghĩa của vấn đề nghiên cứu.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Một số nét đặc trưng của Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa

Sau khi Cách mạng tháng Tám thành công, trước tình thế thù trong giặc ngoài, đất nước rơi vào cảnh ngàn cân treo sợi tóc, Trung ương Đảng và Chính phủ đã đề ra những nhiệm vụ chiến lược và sách lược để bảo vệ chính quyền cách mạng, bảo vệ thành quả cách mạng, bảo vệ nền độc lập, tự do của Tổ quốc. Ngày 01/01/1946, Chính phủ cách mạng lâm thời tự cải tổ thành Chính phủ liên hiệp lâm thời, mở rộng thêm một số thành viên của Việt Quốc và Việt Cách nhằm tập trung mọi sức mạnh để chống kẻ thù chung (Van kien Dang toan tap, 2000).

Sự ra đời của Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là kết tinh của sự thâm nhuần quan điểm chính trị của chủ nghĩa Mác - Lênin: “Vấn đề chính quyền Nhà nước nhất định là vấn đề chủ yếu nhất của mọi cuộc cách mạng” (V.I. Lenin toan tap, 2005, tr.26). Chính phủ lâm thời mang bản chất của giai cấp công nhân, tính dân tộc và tính nhân dân sâu sắc thông qua một số đặc trưng cơ bản sau:

Một là, Chính phủ mang tính chính danh. Tuy là lâm thời nhưng Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là một Chính phủ hợp pháp do Quốc dân Đại hội Tân Trào bầu ra mà “Quốc dân Đại hội mang tâm vóc một cơ quan quyền lực Nhà nước cao nhất, là một cơ chế tiền Quốc hội” (Tho, 2015, tr.6).

Hai là, Chính phủ mang tính phổ quát. Chính phủ lâm thời là một mô hình Chính phủ có đầy đủ các thành phần của xã hội đương thời, đa dạng đảng phái, vùng miền, dân tộc, tôn giáo và đặc biệt là có những thành viên đã từng phục vụ cho chế độ cũ. Điều này giúp Chính phủ lâm thời tập trung được trí tuệ của những người yêu nước chân chính trong công cuộc giành độc lập và xây dựng đất nước sau này.

Ba là, Chính phủ mang tính nhân đạo cao. Đối với triều đình nhà Nguyễn, Chính phủ lâm thời không chỉ không đàn áp mà ngược lại rất tôn trọng tôn thất nhà Nguyễn, thậm chí Chủ tịch Hồ Chí Minh còn đích thân mời Vua Bảo Đại ra Hà Nội làm cố vấn cho Chính phủ lâm thời với thái độ cung kính đặc biệt. Đối với quân đội Pháp và Nhật - kẻ thù chính của dân tộc, Chính phủ lâm thời chọn giải pháp nhân văn thay vì đuổi cùng giết tận.

Bốn là, Chính phủ có nhiệm vụ toàn diện chăm lo đến đời sống nhân dân. Ngay sau khi tuyên bố độc lập, ngày 03/09/1945 tại Bắc bộ phủ, Chính phủ lâm thời đã tiến hành phiên họp đầu tiên dưới sự chủ trì của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Phiên họp đã nêu ra một số nhiệm vụ cấp bách để giải quyết những vấn đề tồn tại trong xã hội Việt Nam lúc bấy giờ như: (1) Phát động phong trào tăng gia sản xuất để chống nạn đói, quyền gạo để giúp đỡ người nghèo; (2) Mở chiến dịch chống nạn mù chữ; (3) Tổ chức càng sớm càng hay cuộc Tổng tuyển cử với chế độ phổ thông đầu phiếu, soạn thảo Hiến pháp dân chủ; (4) Mở chiến dịch giáo dục cần, kiệm, liêm, chính để bài trừ thói hư tật xấu của chế độ thực dân để lại; (5) Bỏ ngay thuế thân, thuế chợ, thuế đò, thuế đổi cầm hút thuốc phiện; (6) Ra tuyên bố tự do tín ngưỡng và đoàn kết lương giáo.

Năm là, Chính phủ thượng tôn pháp luật. Ngay trong tình thế cách mạng đang phải đối đầu với muôn vàn khó khăn, Chính phủ lâm thời và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhanh chóng chỉ đạo và lãnh đạo cuộc Tổng tuyển cử phổ thông bỏ phiếu đầu tiên trên phạm vi cả nước bầu ra Quốc hội nhân dân để có cơ sở xây dựng Hiến pháp và pháp luật.

Sáu là, Chính phủ thiết lập một nền hành chính công mới trên phạm vi cả nước. Ngay sau khi tuyên bố độc lập, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thay mặt cho Chính phủ lâm thời ban hành nhiều văn bản pháp luật để xây dựng chính quyền dân chủ nhân dân. Thứ nhất là bãi bỏ chế độ quan lại của chính quyền phong kiến, xây dựng và chấn chỉnh đội ngũ công chức phù hợp với nhiệm vụ cách mạng và tính ưu việt của chính quyền mới. Thứ hai là xây dựng và kiện toàn chính quyền Trung ương. Thứ ba là xây dựng một bộ máy hành chính địa phương chặt chẽ bao gồm Hội đồng Nhân dân và Ủy ban hành chính.

Có thể nói, “Sự ra đời của nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã góp phần phát triển lý luận về

Nhà nước kiểu mới phù hợp với đặc điểm Phương Đông do giai cấp vô sản lãnh đạo” (Tho, 2015, tr.8). Sự sáng tạo để ứng dụng những lý thuyết chính trị của chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện thực tiễn của nước ta đã làm cho Chính phủ lâm thời phát triển bền vững, đủ sức lãnh đạo nhân dân ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác và trở thành một mô hình mang tính định hướng cho Chính phủ “đổi mới, liên chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ” của nước ta hiện nay.

4.2. Chính phủ khóa XV - Chính phủ đổi mới, liên chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ

Chính phủ “đổi mới, liên chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ” được thể hiện rõ trong Nghị quyết số 50/NQ-CP ngày 20/5/2021 về Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng. Chính phủ đã xác định rất rõ những nội dung, nhiệm vụ chủ yếu đề cụ thể hóa quan điểm, đường lối, định hướng và nội dung liên quan đến Nghị quyết Đại hội XIII. Theo đó, Chính phủ chú trọng đến 6 nhiệm vụ trọng tâm, 3 đột phá chiến lược; tăng cường chỉnh đốn Đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, đảng viên; lấy người dân và doanh nghiệp làm trung tâm phục vụ; xây dựng Nhà nước tinh gọn, hoạt động hiệu quả, hiệu lực, gắn với tinh giản biên chế, nâng cao chất lượng, cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trong toàn bộ hệ thống hành chính Nhà nước (Chinh, 2021). Như vậy, Chương trình hành động của Chính phủ là căn cứ để các bộ, ngành, cơ quan thuộc Chính phủ và chính quyền địa phương, cấp tỉnh xây dựng các chương trình hành động của mình để từ đó tổ chức triển khai quyết liệt, đồng bộ, hiệu quả, nỗ lực phấn đấu thực hiện các mục tiêu đã đề ra.

Chính phủ khóa XV (nhiệm kỳ 2021-2026) của nước ta hiện nay là một Chính phủ tinh gọn, đổi mới và phù hợp với quá trình phát triển. Ngày 28/07/2021, Quốc hội đã thông qua cơ cấu số lượng thành viên Chính phủ gồm: Thủ tướng, 4 Phó Thủ tướng, 18 Bộ trưởng và 4 Thủ trưởng cơ quan ngang bộ. So với Chính phủ nhiệm kỳ trước, Chính phủ nhiệm kỳ này đã giảm bớt 01 Phó thủ tướng. Như vậy, cơ cấu số lượng thành viên Chính phủ nhiệm kỳ này đáp ứng yêu cầu về chất lượng và số lượng, bảo đảm khoa học, hợp lý, qua đó giúp cho hoạt động quản lý, điều hành của Chính phủ bảo đảm hiệu lực, hiệu quả, thông suốt, phù hợp, bao quát toàn diện mọi mặt của đời sống xã hội; thực hiện đúng vị trí, vai trò là cơ quan chấp hành của Quốc hội, cơ quan hành chính Nhà nước cao nhất của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, thực hiện quyền hành pháp.

Ngay trong phiên họp đầu tiên vào ngày 11/08/2021, Chính phủ đã thống nhất những vấn đề then chốt, quan trọng nhất nhằm cụ thể hóa Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng và Nghị quyết của Quốc hội khóa XV về phát triển kinh tế - xã hội 5 năm giai đoạn 2021-2025. Trong phiên họp này, Chính phủ cũng đã thể hiện sự quyết tâm xây dựng Chính phủ khóa XV “đổi mới, liên chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ”. Chính phủ đề ra kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm giai đoạn 2021-2025 gồm 23 chỉ tiêu. Để đạt được các mục tiêu trên, Chính phủ xác định 13 nhóm nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm, chủ yếu giai đoạn 2021-2025 đã được đề ra và triển khai thực hiện. Ngoài ra, Chính phủ “đổi mới, liên chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ” là Chính phủ “Không nói không, không nói khó, không nói có nhưng không làm” (Chinh, 2021). Đây là nguyên tắc mà người đứng đầu Chính phủ đặt ra để định hướng tư duy, phương pháp luận, cách tiếp cận vấn đề trong chỉ đạo, điều hành để giải quyết công việc, đặc biệt khi tháo gỡ khó khăn, vướng mắc cho các địa phương. Chính phủ hành động, phục vụ cũng đề xuất phương châm và tinh thần trong công việc “nghĩ phải chín, phải kỹ; tư tưởng phải thông; quyết tâm phải cao; nỗ lực phải lớn; hành động phải quyết liệt, hiệu quả; làm có trọng tâm, trọng điểm; làm việc nào thì dứt điểm việc đó” để giải quyết những nhiệm vụ, công việc rất nặng nề, khó khăn được giao. Để thực hiện tinh thần đó, Chính phủ chủ trương mạnh dạn phân cấp, phân quyền, giao cho địa phương làm cơ quan nhà nước có thẩm quyền đối với dự án trên địa bàn của mình. Đặc biệt là cá thể hóa trách nhiệm cá nhân và tăng cường kiểm tra, giám sát để phát huy tính chủ động, sáng tạo của mỗi cơ quan, đơn vị, địa phương.

Có thể khẳng định, Chính phủ khóa XV là một Chính phủ kế thừa và phát huy những thành tựu qua các thời kỳ, nhất là Chính phủ nhiệm kỳ khóa XIV, kiên quyết, kiên trì, với bản lĩnh vững vàng, không lùi bước trước mọi khó khăn, thách thức; “biên nguy thành cơ”, khai thác tối đa các cơ hội và tiềm năng, thế mạnh. Chính phủ kiên định mục tiêu, định hướng đề ra, tiếp tục đổi mới, sáng tạo và huy động, sử dụng hiệu quả mọi nguồn lực. Đây là một Chính phủ hành động quyết liệt với tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Quyết tâm xây dựng Đảng và bộ máy hành chính nhà nước từ Trung ương đến địa phương trong sạch, vững mạnh toàn diện, đoàn kết, liên chính, kỷ luật, kỷ cương; tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả; vì dân, gần dân, trọng dân theo tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại. Tiếp tục nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức Đảng, đảng viên; xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là người đứng đầu đủ phẩm chất, năng lực, uy tín ngang tầm nhiệm vụ.

5. Thảo luận

Ngay từ buổi đầu thành lập nước (02/9/1945), trong công cuộc xây dựng một Nhà nước mới, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chú ý đến đặc tính của một mô hình Nhà nước hướng tới lấy phục vụ nhân dân là mục đích hoạt động của mình, một Chính phủ vừa kháng chiến vừa kiến quốc.

Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là một Chính phủ đoàn kết. Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng: “Bất kỳ ai mà thật thà tán thành hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, thì dù những người đó trước đây chống chúng ta, bây giờ chúng ta cũng thật thà đoàn kết với họ... Ai có tài, có sức, có đức, có lòng phụng sự Tổ quốc và phục vụ nhân dân thì ta đoàn kết với họ” (Ho Chi Minh toan tap, 2011b, tr.244). Chính vì thế, Người đã xây dựng một Chính phủ hướng trên nền tảng của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, tập hợp đội ngũ nhân sĩ, trí thức tham gia vào công cuộc xây dựng đất nước.

Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là một Chính phủ dân chủ. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Trong bầu trời không có gì quý bằng nhân dân. Trong thế giới không có gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của nhân dân.” (Ho Chi Minh toan tap, 2011c, tr.453), do vậy Nhà nước mới phải là một Nhà nước dân chủ, phải do dân làm chủ, nhà nước phải tin dân và dựa vào dân. Để phát huy tốt quyền làm chủ của nhân dân đòi hỏi Chính phủ phải luôn lắng nghe ý dân, nguyện vọng của nhân dân để có những điều chỉnh trong hoạt động điều hành, quản lý Nhà nước tốt hơn.

Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là một Chính phủ vì nhân dân phục vụ, là công bộc của nhân dân. Bản chất của Chính phủ là công bộc của dân đã được Hồ Chí Minh lý giải một cách dễ hiểu trong bài viết đăng trên báo Cứu quốc, số 46, ngày 19/09/1945, với bút danh Chiến Thắng, Người đã viết: “Chính phủ đối với ta như người “anh cả” trong gia đình, một đồng chí phụ trách trong một địa phương, một người đứng mũi chịu sào ta có thể vững lòng trông cậy và gửi số mệnh vào. Người xưa nói: “quan là công bộc của dân”, ta cũng có thể nói: “Chính phủ là công bộc của dân vậy”. Các công việc Chính phủ làm phải nhằm vào một mục đích duy nhất là mưu cầu tự do hạnh phúc cho mọi người” (Ho Chi Minh toan tap, 2011a, tr.21).

Có thể nói, Chính phủ lâm thời do Chủ tịch Hồ Chí Minh thành lập chính là những gọi mở ban đầu về xây dựng mô hình một Chính phủ “đổi mới, liêm chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ” hiện nay ở nước ta.

Chính phủ “đổi mới, liêm chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ” là Chính phủ phải kiên quyết đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí làm nền tảng để xây dựng một Chính phủ

làm gương cho xã hội về việc nói đi đôi với làm, đặc biệt là trong thực hiện đúng quan điểm chỉ đạo của Đảng: không có vùng cấm, không ngoại lệ, bất kể người đó là ai trong phòng, chống tham nhũng. Bên cạnh đó, Chính phủ cần thiết lập và quán triệt cơ chế kiểm soát quyền lực tốt. Xây dựng cơ chế kiểm soát quyền lực đủ mạnh, công khai, minh bạch và một cơ chế giải trình rõ ràng, nghiêm minh lấy thượng tôn pháp luật làm đầu, lấy đạo đức, văn hóa làm thước đo, lấy kết quả cuối cùng để đánh giá tốt, xấu, thành công, thất bại. Tất cả phải được lượng hóa, không đánh giá chung chung, loại bỏ lối sống hình thức, giả dối, giữ vững kỷ luật, kỷ cương, xóa bỏ tình trạng trên bảo dưới không nghe, tình trạng vô trách nhiệm trước hành động sai trái của cá nhân, vô cảm trước khó khăn của nhân dân. Nêu cao trách nhiệm cá nhân mỗi cán bộ, công chức trong thực thi công vụ trước Chính phủ, trước nhân dân và trước dân tộc.

Chính phủ “đổi mới, liêm chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ” là Chính phủ phải hướng đến việc phục vụ nhân dân và có những cam kết, chịu trách nhiệm cao trước nhân dân. Để thực hiện điều đó, cần phải hội tụ đủ những tiêu chí như:

- Chính phủ phải xác định được rõ vị trí, vai trò, trách nhiệm của mình.

- Dựa vào bối cảnh thực tế, Chính phủ phải xác định được nhiệm vụ cấp bách và quan trọng trong từng giai đoạn cụ thể, có kế hoạch, hành động rõ ràng để đạt mục tiêu đặt ra.

- Chính phủ phải được vận hành bởi một đội ngũ cán bộ, công chức có tâm, có tài và có tầm.

- Chính phủ phải gần dân, thân dân, chịu trách nhiệm giám sát của nhân dân.

- Chính phủ phải xác định được hệ giá trị mà Chính phủ theo đuổi. Đó là một Chính phủ đoàn kết, không ngừng hoàn thiện, đổi mới sáng tạo trong hành động.

- Chính phủ đó phải đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng cộng sản Việt Nam.

Chính phủ “đổi mới, liêm chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ” là Chính phủ phải công khai, minh bạch trong hoạt động.

Cần hoàn thiện hệ thống pháp luật đáp ứng yêu cầu của Chính phủ “đổi mới, liêm chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ”. Có rất nhiều mục tiêu cũng như điều kiện để bảo đảm cho sự vận hành của Chính phủ kiến tạo, trong đó xây dựng pháp luật có vị trí, tầm quan trọng đặc biệt. Pháp luật ở đây đang bàn tới hai lĩnh vực chính yếu đó là xây dựng pháp luật và tổ chức thực hiện pháp luật, trong đó thực thi pháp luật của cơ quan Nhà nước như là một tất yếu luôn có mối quan hệ biện chứng, tác động, phụ thuộc lẫn nhau. Xây dựng pháp luật trong

điều kiện đổi mới, liêm chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ, có ý nghĩa và nội dung rất rộng, bao gồm nhiều công đoạn cơ bản được quy định chặt chẽ. Xây dựng và hoàn thiện thể chế phát triển, tạo môi trường công bằng, lành mạnh, nhân văn để các chủ thể kinh tế, xã hội phát huy tốt vai trò của mình. Thành công của Nhà nước, hệ thống pháp luật là đảm bảo môi trường cạnh tranh lành mạnh, công bằng (Tuan & Anh, 2016, tr.25).

Cuối cùng, để xây dựng một Chính phủ “đổi mới, liêm chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ” cũng cần phải mạnh dạn phân cấp, phân quyền, giao cho địa phương làm cơ quan Nhà nước có thẩm quyền đối với dự án trên địa bàn của mình. Đặc biệt là cá thể hóa trách nhiệm cá nhân và tăng cường kiểm tra, giám sát để phát huy tính chủ động, sáng tạo của mỗi cơ quan, đơn vị, địa phương. Phải làm tốt hơn nữa, hiệu quả hơn nữa công tác xây dựng thể chế, tập trung tháo gỡ vướng mắc, coi đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm. Ưu tiên lĩnh vực nào thì phải có cơ chế, chính sách cho lĩnh vực đó để thu hút các nhà đầu tư. Nếu nói ưu tiên mà không có cơ chế chính sách thì sẽ không làm được. Hiện nay, ở nước ta nguồn lực Nhà nước còn

hạn chế, do đó phải phát huy tính tự lực, tự cường, đổi mới, sáng tạo. Đối với việc càng khó, càng phức tạp, nhạy cảm, càng phải giữ nguyên tắc, phát huy dân chủ, huy động trí tuệ tập thể, khiêm tốn, cầu thị lắng nghe và quyết định theo đa số.

6. Kết luận

Những bài học trong việc xây dựng Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa 76 năm trước đến nay vẫn còn nguyên giá trị đối với việc xây dựng Chính phủ “đổi mới, liêm chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ” ở Việt Nam hiện nay. Đặc biệt, trong bối cảnh tình hình kinh tế - chính trị thế giới có nhiều sự chuyển biến nhanh chóng; đại dịch Covid-19 đã và đang làm ảnh hưởng sâu sắc đến mọi mặt của đời sống xã hội, đặt ra một nhiệm vụ mới cho Chính phủ khóa XV (nhiệm kỳ 2021-2026) của nước ta trong quản lý và điều hành đất nước thực hiện thành công nhiệm vụ kép vừa phòng, chống dịch vừa phát triển kinh tế - xã hội góp phần hoàn thành mục tiêu đến năm 2025, nước ta trở thành “nước đang phát triển, có công nghiệp hóa theo hướng hiện đại và vượt qua mức thu nhập trung bình thấp.” (Dang Cong san Viet Nam, 2021, tr.326).

Tài liệu tham khảo

Ban Chi dao Bien soan Lich su Chinh phu Viet Nam. (2008). *Lich su Chinh phu Viet Nam 1 (1945 – 1954)*. Ha Noi: Nxb. Chinh tri quoc gia.

Chinh, P. M. (2021). *Nghi quyet so 50/NQ-CP ngay 20 thang 5 nam 2021 ve Chuong trinh hanh dong cua Chinh phu thuc hien Nghi quyet Dai hoi dai bieu toan quoc lan thu XIII cua Dang*. Ha Noi: Chinh phu nuoc CHXHCN Viet Nam.

Cuong, L. T. (2019). Mot so van de ly luan, thuc tien ve Chinh phu kien tao, liem chinh, phuc vu o Viet Nam. *Ky yeu hoi thao khoa hoc quoc te: Xay dung Chinh phu kien tao, liem chinh trong qua trinh day manh cong nghiep hoa, hien dai hoa dat nuoc va hoi nhap quoc te*, Tap 1, 2018, tr.36-63. Ha Noi: Nxb. Chinh tri quoc gia Su that.

Dang Cong san Viet Nam. (2021). *Van kien Dai hoi dai bieu toan quoc lan thu XIII - Tap 2*. Ha Noi: Nxb. Chinh tri quoc gia Su that.

Ho Chi Minh toan tap. (2011a). *Tap 4*. Ha Noi: Nxb. Chinh tri quoc gia.

Ho Chi Minh toan tap. (2011b). *Tap 6*. Ha Noi: Nxb. Chinh tri quoc gia.

Ho Chi Minh toan tap. (2011c). *Tap 10*. Ha Noi: Nxb. Chinh tri quoc gia.

Phong, N. H. (1961). Cach mang thang Tam va chu nghĩa xa hoi. *Tap chi Nghien cuu Lich su*, số 29, 1-6.

Quang, D. T. N. (2000). Nha nuoc Viet Nam Dan chu Cong hoa voi viec xay dung mot nen giao duc Viet Nam moi (1945-1954). *Tap chi Nghien cuu Lich su*, 9(312), 70-79.

Thanh, P. Q. (2017). Qua trinh hinh thanh the che chinh tri dan chu cong hoa o Viet Nam. *Tap chi Khoa hoc xa hoi Viet Nam*, số 10, 67-76.

Tho, T. T. (2015). Su hinh thanh tu tuong ve nha nuoc Viet Nam Dan chu Cong hoa. *Tap chi Khoa hoc xa hoi Viet Nam*, 12(97), 3-9.

Tuan, D. M. & Anh, P. T. (2016). *Tu Nha nuoc dieu hanh sang Nha nuoc kien tao phat trien*. Ha Noi: Nxb. Tri thuc.

Van kien Dang toan tap. (2000). *Tap 8*. Ha Noi: Nxb. Chinh tri quoc gia.

V.I. Lenin toan tap. (2006). *Tap 34*. Ha Noi: Nxb. Chinh tri quoc gia.

CHÍNH PHỦ LÂM THỜI VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA - GIÁ TRỊ VÀ Ý NGHĨA ĐỐI VỚI CHÍNH PHỦ HIỆN NAY CỦA NƯỚC TA

Trần Trương Gia Bảo^a

Đào Văn Hân^b

Trần Thị Thanh Thúy^c

^aNghiên cứu sinh, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội

Email: giabaocantho@gmail.com

^bĐại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh

Email: handv1989@gmail.com

^cTrường Chính trị Phạm Hùng, tỉnh Vĩnh Long

Email: thanhtuytchvln@gmail.com

Ngày nhận bài: 06/9/2021

Ngày phản biện: 10/9/2021

Ngày tác giả sửa: 13/9/2021

Ngày duyệt đăng: 20/9/2021

Ngày phát hành: 30/9/2021

DOI: <https://doi.org/10.54163/0866-773X/581>

Bằng việc sử dụng phương pháp tổng hợp, phân tích và kế thừa các tài liệu sơ cấp, thứ cấp, bài viết tập trung làm sáng tỏ những giá trị và ý nghĩa của Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đối với việc xây dựng Chính phủ của nước ta hiện nay. Kết quả nghiên cứu đã chỉ ra một số đặc trưng cơ bản của Chính phủ lâm thời để từ đó vận dụng vào việc xây dựng Chính phủ khóa XV (nhiệm kỳ 2021-2026). Thông qua đó, nhóm tác giả cho rằng về việc xây dựng một Chính phủ công khai, minh bạch sẽ mang ý nghĩa cốt lõi và quyết định của quá trình xây dựng một Chính phủ “đổi mới, liêm chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ” ở nước ta trong bối cảnh hiện nay.

Từ khóa: Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa; Chính phủ “đổi mới, liêm chính, hành động, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ”; Chính phủ khóa XV nhiệm kỳ 2021 - 2026.